

Податкова консультація

Державна фіскальна служба України розглянула звернення щодо застосування п. 141.4 ст. 141 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) у разі здійснення на користь уповноваженої нерезидентом особи виплати доходу з джерелом його походження з України у вигляді дивідендів, та, керуючись ст. 52 Кодексу, у межах компетенції повідомляє таке.

Відповідно до п.п. 14.1.49 п. 14.1 ст. 14 Кодексу дивіденди - платіж, що здійснюється юридичною особою, у тому числі емітентом корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів чи інших цінних паперів на користь власника таких корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів та інших цінних паперів, що засвідчують право власності інвестора на частку (пай) у майні (активах) емітента, у зв'язку з розподілом частини його прибутку, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку.

Для цілей оподаткування до дивідендів прирівнюється також платіж у грошовій формі, що здійснюється юридичною особою на користь її засновника та/або учасника (учасників) у зв'язку з розподілом чистого прибутку (його частини).

Відповідно до ст. 1077 глави 73 Цивільного кодексу України (далі - ЦКУ) за договором факторингу (фінансування під відступлення права грошової вимоги) одна сторона (фактор) передає або зобов'язується передати грошові кошти в розпорядження другої сторони (клієнта) за плату (у будь-який передбачений договором спосіб), а клієнт відступає або зобов'язується відступити факторові своє право грошової вимоги до третьої особи (боржника).

Клієнт може відступити факторові свою грошову вимогу до боржника з метою забезпечення виконання зобов'язання клієнта перед фактором.

Зобов'язання фактора за договором факторингу може передбачати надання клієнтові послуг, пов'язаних із грошовою вимогою, право якої він відступає.

Згідно з ст. 1079 ЦКУ сторонами у договорі факторингу є фактор і клієнт. Клієнтом у договорі факторингу може бути фізична або юридична особа, яка є суб'єктом підприємницької діяльності.

Одним з принципів підготовки фінансової звітності відповідно до п. 6 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за N 336/22868, є превалювання сутності над формою, за яким операції повинні обліковуватись відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми.

За своєю економічною суттю, перерахування грошових коштів на користь резидента (фактора) є виплатою прибутку у вигляді дивідендів на користь акціонерів-нерезидентів (клієнт) за результатами фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства.

Згідно з п.п.141.4.1 п.141.4 ст.141 Кодексу - доходи, отримані нерезидентом із джерелом їх походження з України, оподатковуються в порядку і за ставками, визначеними цією статтею. Для цілей цього пункту такими доходами зокрема є дивіденди, які сплачуються резидентом.

Підпунктом 141.4.2 п. 141.4 ст. 141 Кодексу передбачено, що резидент або постійне представництво нерезидента, що здійснюють на користь нерезидента або уповноваженої ним особи (крім постійного представництва нерезидента на території України) будь-яку виплату з доходу з джерелом його походження з України, отриманого таким нерезидентом від провадження господарської діяльності (у тому числі на рахунки нерезидента, що ведуться в національній валюті), утримують податок з таких доходів, зазначених у підпункті 141.4.1 цього пункту, за ставкою в розмірі 15 відсотків (крім доходів, зазначених у підпунктах 141.4.3 - 141.4.6 та 141.4.11 цього пункту) їх суми та за їх рахунок, який сплачується до бюджету під час такої виплати, якщо інше не передбачено положеннями міжнародних договорів України з країнами резиденції осіб, на користь яких здійснюються виплати, що набрали чинності.

Відповідно до положень п. 103.2 ст. 103 Кодексу особа (податковий агент) має право самостійно застосувати звільнення від оподаткування або зменшену ставку податку, передбачену відповідним міжнародним договором України на час виплати доходу нерезиденту, якщо такий нерезидент є бенефіціарним (фактичним) отримувачем (власником) доходу і є резидентом країни, з якою укладено міжнародний договір України.

Відповідно до п. 103.3 ст. 103 Кодексу бенефіціарним (фактичним) отримувачем (власником) доходу для цілей застосування пониженої ставки податку згідно з правилами міжнародного договору України до дивідендів, процентів, роялті, винагород тощо нерезидента, отриманих із джерел в Україні, вважається особа, що має право на отримання таких доходів.

При цьому бенефіціарним (фактичним) отримувачем (власником) доходу не може бути юридична або фізична особа, навіть якщо така особа має право на отримання доходу, але є агентом, номінальним утримувачем (номінальним власником) або є тільки посередником щодо такого доходу.

Згідно п.3 Коментарю ОЕСР до пункту 1 ст.10 Типової конвенції термін «сплачений» має широке значення, оскільки поняття платежу означає виконання зобов'язань надати грошові кошти в розпорядження акціонеру в порядку, передбаченому договором або звичайною практикою.

Таким чином, враховуючи вимоги ст.141 Кодексу резидент, що здійснює перерахування грошових коштів на користь уповноваженої нерезидентом особи (у вашому випадку фактора), які за своєю економічною суттю є виплатою доходу з джерелом його походження з України у вигляді дивідендів на користь нерезидентів - акціонерів, утримує податок з таких доходів за ставкою в розмірі 15 відсотків їх суми та за їх рахунок, який сплачується до бюджету під час такої виплати, без права на застосування преференцій, встановлених положеннями чинних міжнародних договорів України.

Водночас зазначаємо, що порядок виплати дивідендів акціонерам товариства визначено Законом України від 17 вересня 2008 року № 514-VI «Про акціонерні товариства».

Податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податку, якому надано таку консультацію (52.2 ст. 52 Кодексу).